CENTER FOR ECONOMIC ANALYSES (CEA)

We are making a difference

Буџетски Трошења - Централна власт

Период 01.01.2018 година до 28.02.2018

Март, 2018

Општи информации за ЦЕА

Лого:

Адреса:

ЦЕНТАР ЗА ЕКОНОМСКИ АНАЛИЗИ (ЦЕА)

бул. Јане Сандански 63/3,

1000 Скопје, Македонија

тел.: + 389 (0)2 24 44 766

моб.: + 389 71 310 974

ЕДБ: 4030003479278

РБ: 5763061

Сметка:
Стопанска Банка АД Скопје

број на сметка: 200000856268559

веб-страница и е-пошта:

www.cea.org.mk

www.mkbudget.org

info@cea.org.mк

Буџетски Трошења - Централна власт

Период 01.01.2018 година до 28.02.2018

Резиме

Капиталните расходи кумулативно до месец Февруари 2018 год. имаат стапка на реализација од 4,3% што е за 12,7 процентни поени (п.п.) пониска од рамномерните кумулативни од 17%, во услови на пад на капиталните расходи за 64% во однос на истиот период од претходната година.

Стапката на реализација на ставката – **други трансфери** кумулативно до месец Февруари 2018 година изнесува 19% - вредност која е за 2 процентни поени повисока од претпоставените рамномерни 17%.

Кумулативната месечна стапка на реализација на **расходите за стоки и услуги** до 28 Февруари 2018 година изнесува 11%, и е за 6 процентни поени под претпоставената рамномерна месечна реализација од 17%.

Вкупните даноци до месец Февруари 2018 година ја следат нивната вообичаена месечна динамика. Стапката на реализација на оваа ставка до 28.02.2018 изнесува 14% што претставува 3 процентни поени пониска реализација од претпоставените рамномерни 17%.

Стапката на реализација на **данокот на добивка** до 28.02.2018 година изнесува околу 11 %, што е за речиси 6 п.п. пониска од рамномерните 17%.

Кумулативната Месечната стапка на реализација на ставката социјални трансфери кон **Агенција за вработување** (вклучително и надоместоци за невработените, расходи за мерките за вработување и сл.) до крајот на месец Февруари годинава изнесува 11%, и е за 6 процентни поени под претпоставената рамномерна месечна реализација од 17%.

Кумулативната Месечна реализација на **буџетскиот дефицит** на крајот од месец Февруари 2018 година изнесува 18%, што преставува 1 процентен поен повиска реализација од претпоставените рамномерни од 17%. Во месец Февруари е реализиран речиси 15% од планираниот годишен дефицит.

Месечната стапка на реализација на ставката **државни записи** кумулативно на крајот од месец Февруари 2018 година изнесува 20,5% што е за 3,5 процентни поени повисока од рамномерните 17%.

Реализација на ставката **странски заеми** кумулативно до месец Февруари 2018 година изнесува 87,4% што е за 70,4 процентни поени повисока од претпоставените рамномерни 17%, како резултат на издавањето на Еврообврзницата во месец Јануари 2018 година во износ од 500 милиони евра.

Трошењето од централниот буџет

Мониторинг на буџетските трошења на централно ниво-мониторинг и анализа на месечните извештаи кои ги објавува Министерството за финансии на РМ за извршување на буџетот

Мониторингот е направен врз основа на креирана база на податоци (од податоци од месечни/квартални извештаи од Извршување на Буџет 2008-2018 год.) преку што се утврдени главните трендови и сезонски ефекти во политичките и економските циклуси и разликите во буџетските трошења во тековниот период, и нивно споредување со минати периоди. Целта на испитувањето на движењето на посебни позиции на приходи/расходи во буџетот за претходниот период (претходните изборни циклуси) претставува основа да се види шаблонот по кој се менуваат зголемуваат/намалуваат определени буџетски позиции пред и за време на избори. Ова понатаму ќе ни овозможи споредба на истите со тековните движења на буџетските приходи и расходи и со извесна доза на внимание предвидување на движењето на истите во изборниот процес кој доаѓа.

Анализата на национално ниво е базирана на официјално достапните податоци за буџетските ставки од месечните извештаи за извршување на буџетот[1]. Нашата цел е блиску да го следиме движењето на селектирани ставки кои вообичаено се поврзуваат со политичкиот и економскиот циклус.

За секоја од буџетските приходи и расходи во буџетот кои се дел од мониторингот е креирана база на податоци во која се следи:

- Реализација на буџетот, во проценти на месечна и на квартална основа.
- Кумулативна реализација на буџет, во проценти на месечна и на квартална основа.
- Апсолутно извршување на буџетот на месечна и квартална основа
- Рамномерност во извршувањето на буџетот на месечно и квартално ниво со цел да се видат отстапувањата од месечниот/кварталниот просек
- Отстранување на сезонскиот ефект од движењето на буџетските ставки (приходи и расходи) и преставување на истиот со посебна линија на графичките прикази (“сезонски фактор” кај кварталните прикази и “месечни

[1] Податоците за планираниот буџет по одредените ставки се земени од првичниот донесен буџет за 2018 год

фактори" кај месечните прикази на податоците) со цел појасно да се видат движењата на определени приходи и расходи кои евентуално произлегуваат од дискрециони одлуки, а не врз основа на сезонски ефекти. За секоја од посебните буџетски ставки е пресметан и мониториран и трендот кој го следат истите.

Буџетските позиции кои се дел од мониторингот опфаќаат:
Јавни приходи : вкупни даноци, ДДВ, данок на добивка, административни такси и глоби, персонален данок на доход.
Јавни расходи : Капитални расходи, плати и надоместоци, стоки и услуги, здравствена заштита, расходи за пензии, парични надоместоци за невработени, и категоријата други трансфери која вклучува и трансфери кон ЕЛС, субвенции за земјоделството.
Финансирање на дефицит : движење на дефицит/суфицит, државни записи и странски заеми.

Во анализата која ќе следи ќе бидат презентирани генерални заклучоци и само селектирани графички прикази кои ги потврдуваат нашите констатации, имајќи ја предвид обемноста на базата на податоци и информациите кои невозможно во целост да се презентираат во ограниченият простор на овој извештај.

Напомена: Со цел појасно претставување на движењето на определените расходи/приходи во дел од графици (може да се види со права хоризонтална црвена линија) е прикажано рамномерното ниво (изразено во %) доколку определена буџетска ставка би се реализирала рамномерно на месечно/квартално ниво во текот на годината. Ова преставува визуелно погоден графички приказ за да се спореди и утврди во кои периоди има значајно поголемо/помало реализирање на определените приходи/расходи од рамномерно утврденото.

Во делот на графичките прикази на месечно ниво со црвена линија ( ) е прикажан сезонскиот фактор, односно вообичаеното/сезонско движење на определен приход/расход (следен во периодот од 2008 година до сега).
Месечни Фактори ***- сезонски фактор на движење на месечно ниво на секоја од разгледуваните буџетски ставки од месечните извештаи за извршување на буџетот е прикажано со црвена линија ( ) се гледа вообичаеното/сезонско движење на определен приход/расход (следен во периодот од 2008 година до сега),***

Приходи/Расходи за месецот ***– динамика на движење на месечните приходи/расходи од извршувањето на буџетот споредeн со вообичаените сезонски движење на2 истиот приход/расход, е прикажано со сина линија-***

Капитални расходи

Капиталните расходи претставуваат една од главните ставки одговорни за растот во една економија. Кумулативно до месец Февруари 2018 година стапката на реализација на оваа ставка изнесува 4,3% што е за 12,7 процентни поени пониска од рамномерните 17%, во услови на пад на капиталните расходи за 64% во однос на истиот период од претходната година.

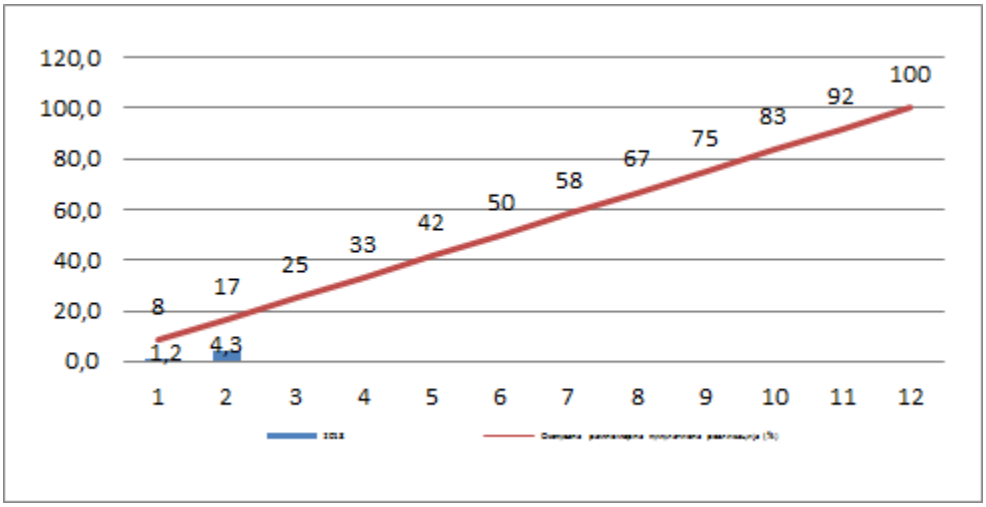

Социјална помош

Анализата на рамномерноста на реализирање на расходите за социјална помош покажува дека овие расходи имаат циклично движење. Кумулативната месечна стапка на реализација на оваа ставка до месец Февруари 2018 година изнесува 14,3% и е за 2,7 процентни поени пониска од претпоставената рамномерна кумулативна реализација од 17%. Стапката на реализација на оваа ставка само во месец Февруари 2018 година изнесува 6%.

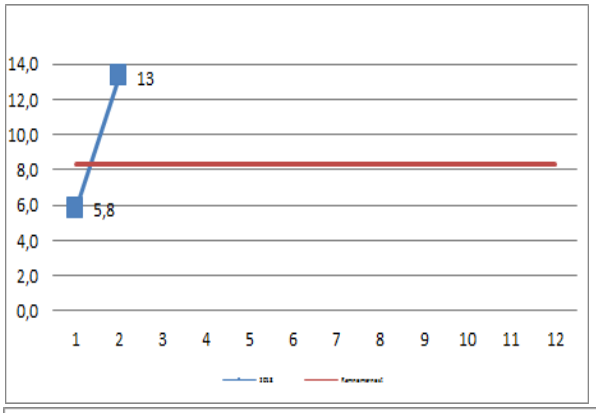

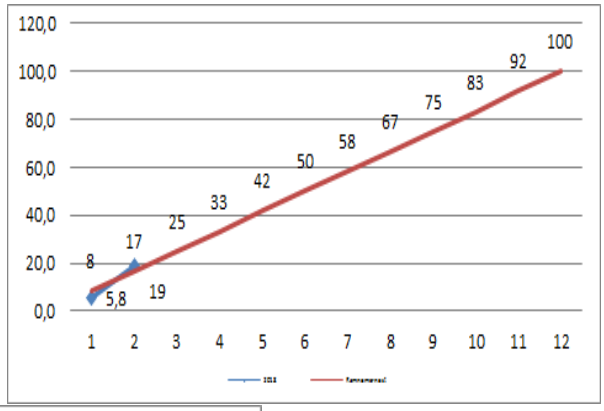

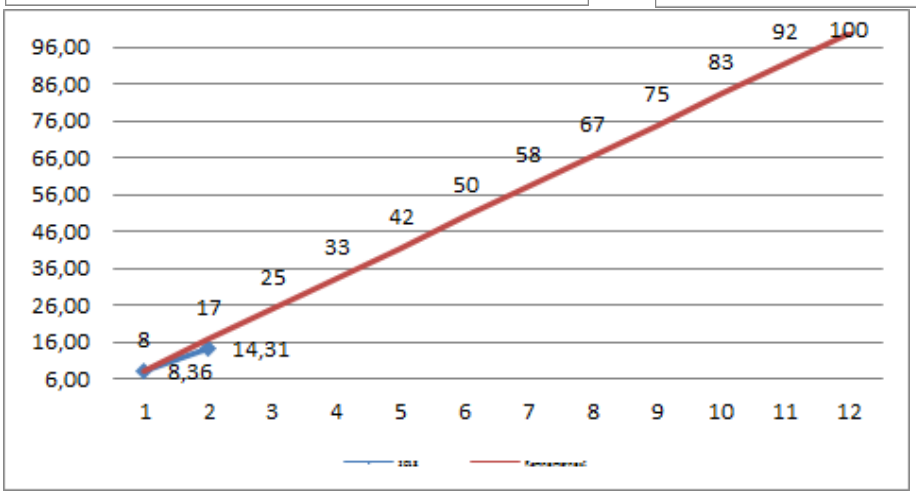

Други трансфери

Кумулативната месечната стапка на реализација на ставката – други трансфери до месец Февруари 2018 година изнесува 19%, и е за 2 процентни поени повисока од кумулативната рамномерната месечна реализација која изнесува 17%. Стапката на реализација на оваа ставка само во месец Февруари 2018 изнесува 13%

Стоки и услуги

Кумулативната месечната стапка на реализација на расходите за стоки и услуги до месец Февруари 2018 година изнесува 11%, и е за 6 процентни поени под

претпоставената кумулативна рамномерна месечна реализација од 17%. Во месец Февруари 2018 оваа ставка има реализација од 7,2%.

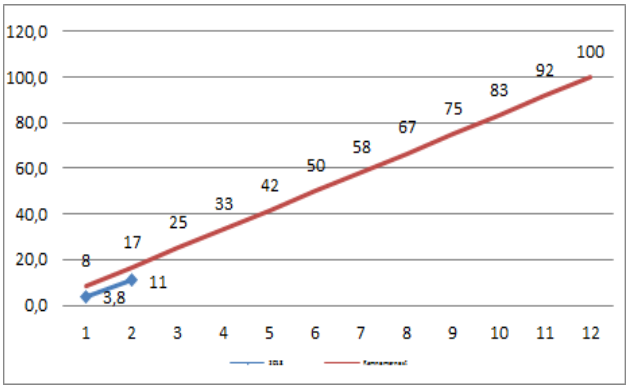

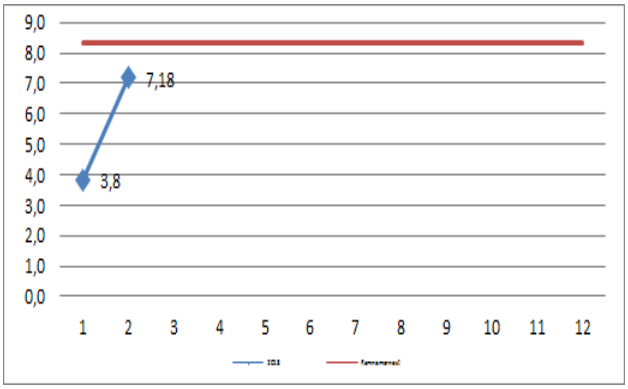

Агенцијата за вработување (расходи)

Кумулативната стапка на реализација на ставката социјални трансфери кон Агенција за вработување (вклучително и надоместоци за невработените, расходи за мерките за вработување и сл.) до месец Февруари 2018 година изнесува 11%, и е за околу 6 процентни поени под претпоставената рамномерна реализација од 17%.

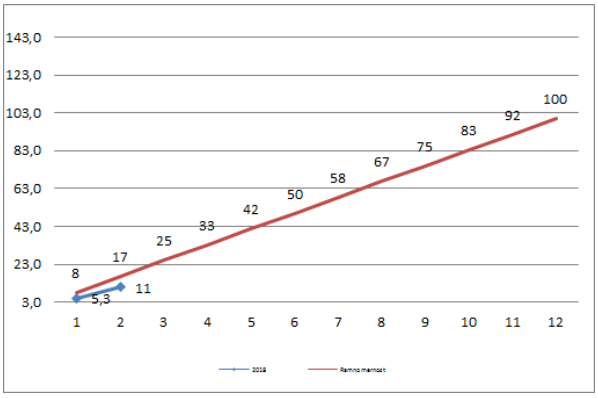

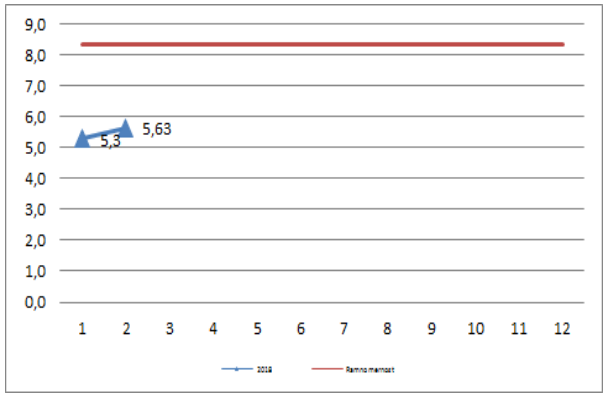

Буџетски дефицит/суфицит

Кумулативната стапката на реализација на буџетскиот дефицит до месец Февруари 2018 година изнесува 18 %, што преставува 1 процентен поен поголема реализација од претпоставените рамномерни 17%. Во месец Февруари е реализиран речиси 15% од планираниот годишен дефицит.

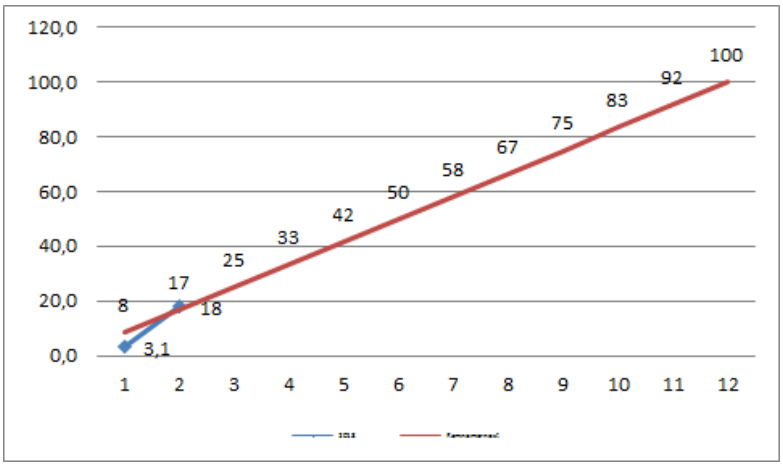

Државни записи

Државните записи се основните инструменти на Владата/државата преку кои го финансира дефицитот на домашниот финансиски пазар. Кумулативната реализација на оваа ставка за месец Февруари 2018 година изнесува 20,5% што претставува за 3,5 процентни поени поголема од рамномерните 17%.

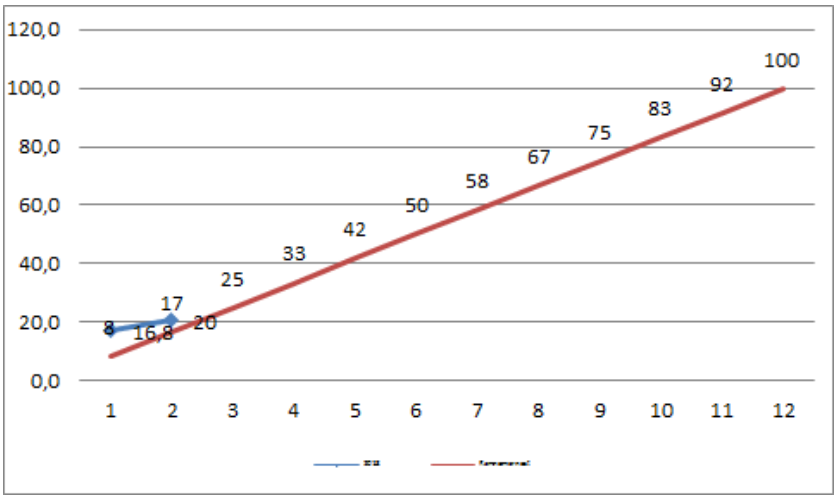

Странски заеми

Странските заеми се уште еден извор на финансирање на дефицитот и потребата за финансиски средства на државата. При толкувањето на податоците на оваа ставка треба да се има предвид нејзината изразена цикличност во реализацијата во зависност од периодот во кој е земен странскиот заем и неговиот износ. До месец Февруари 2018 година кумулативната стапката на реализација на оваа ставка изнесува 87,4% што е за 70,4 процентни поени повисока од

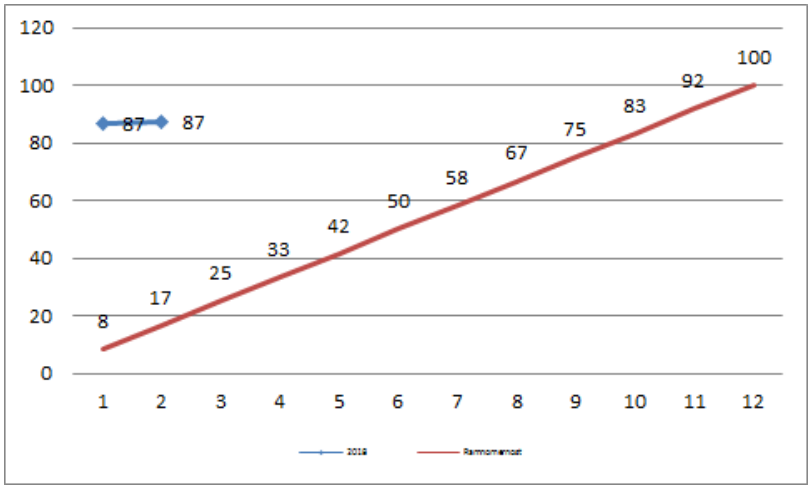

претпоставените рамномерни 17%.

Вкупни приходи од Даноци

Вкупните даноци до месец Февруари 2018 година ја следат нивната вообичаена месечна динамика. Стапката на реализација на оваа ставка до месец Февруари 2018 изнесува 14% што претставува 3 процентни поени пониска од претпоставените рамномерни 17%. Стапката на реализација на оваа ставка само во месец Февруари 2018 година изнесува приближно 7%.

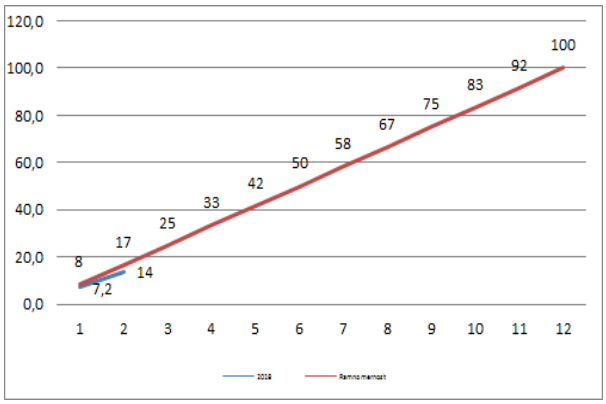

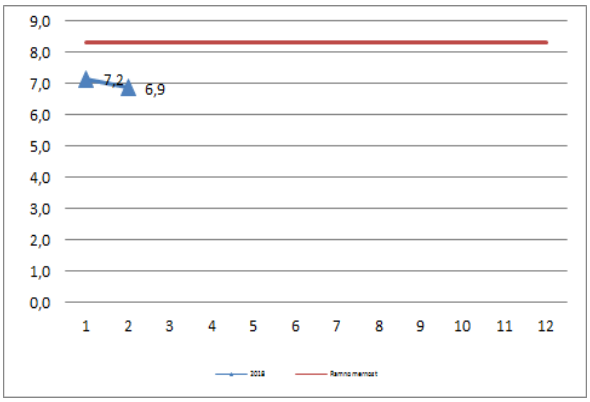

Данок од добивка

Кумулативната стапка на реализација на данокот на добивка до Февруари 2018 година изнесува околу 11%, што е за речиси 6 п.п. пониска од рамномерните 17%.

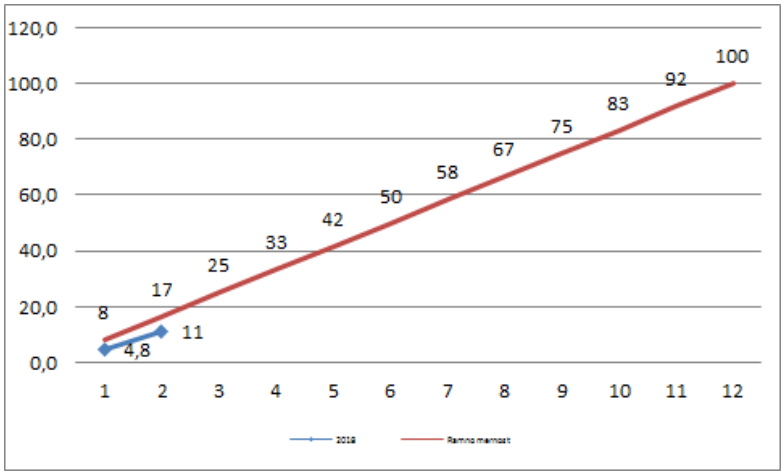

Персонален данок на доход

Месечната стапка на реализација на персоналниот данок на доход до Февруари 2018 година изнесува 13,5% , што е за 3,5 процентни поени помалку од претпоставените рамномерни 17%.

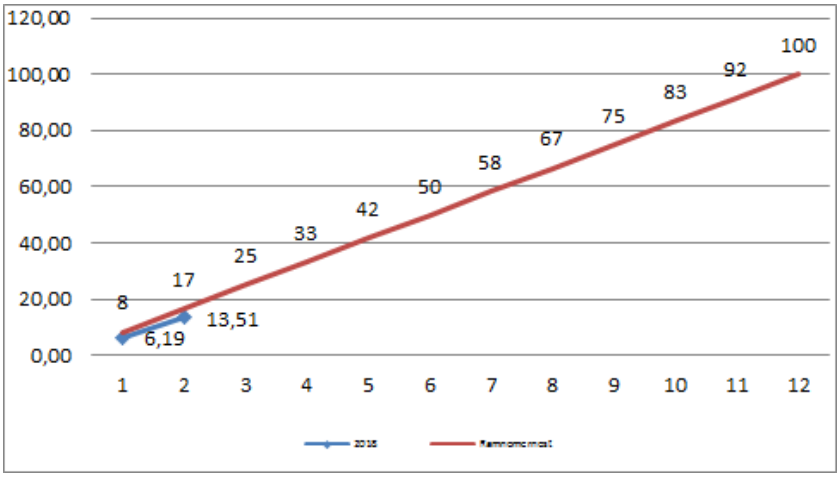

Административни такси и глоби (приходи)
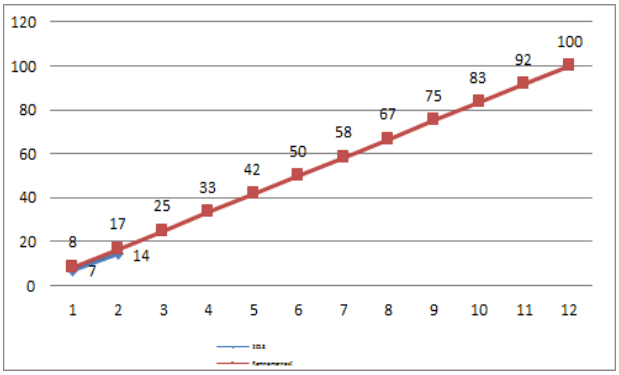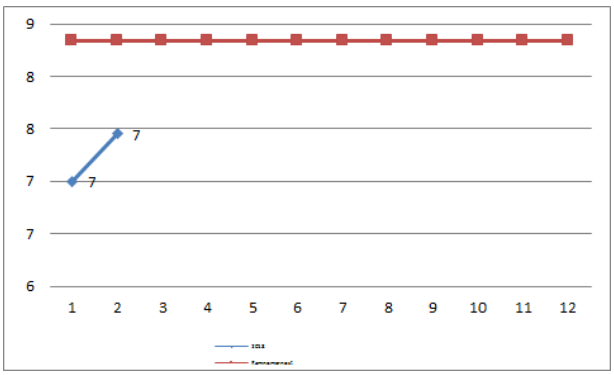
Кумулативната реализацијата на приходите од административни такси и глоби до месец Февруари година изнесува 14,5%, што претставува за 2,5 процентни поени пониска реализација од рамномерните 17%.